

چهارشنبه 3 تیر 1 رجب 24 ژوئن

به پیامبر اسلام(ص) خبر داده شد که هرقل، قیصر روم، سپاهی بزرگ از رومیان تجهیز کرد و اعراب غرب شبه جزیره عربستان و منطقه شامات مانند لخمیان، جذامیان، عاملیان و غسانیان که در تحت نفوذ روم بوده

وقوع غزوه تبوک در سال 9 قمری.

به پیامبر اسلام(ص) خبر داده شد که هرقل، قیصر روم، سپاهی بزرگ از رومیان تجهیز کرد و اعراب غرب شبه جزیره عربستان و منطقه شامات مانند لخمیان، جذامیان، عاملیان و غسانیان که در تحت نفوذ روم بوده و از حکومت مرکزی آن پیروی می کردند، نیز با آنان همراه شده و قصد هجوم به سرزمین مسلمانان را دارند و پیش قراولانشان حرکت کرده و به منطقه "بلقاء" رسیدند.

پیامبر اکرم(ص) نیز برای دفع تهاجمات احتمالی دشمن بزرگ، در صدد تجهیز نیرو و تهیه امکانات برآمد و از مسلمانان مدینه، مکه و طویف و تیره های بیابان نشین یاری خواست.

با این که رسم پیامبر(ص) در سایر غزوات و سریه ها بر این نبود که نیت و هدفش را در آغاز آشکار سازد، در این غزوه، از آغاز نیتش را آشکار ساخت. زیرا در این غزوه، رفتن بس دشوار و هوا سخت گرم و راه دراز بود.

از سوی دیگر، هنگام چیدن خرما و میوه ها بود و غلات مسلمانان در آن سال، اندک بود و تعداد نیروی دشمن و تجهیزات جنگی آنان بسیار زیاد. به جهت، منافقان از رفتن به این غزوه و کمک کردن پیامبر(ص) امتناع نمودند و برخی از مسلمانان و باده نشینان نیز از رفتن عذرخواهی کرده و با آن حضرت، همراه نشدند.

اما مسلمانان خالص، آن حضرت را همراهی کرده و با جان و مال خویش در دفاع از کبان اسلام، استقامت ورزیدند. سرانجام، سی هزار تن آمادگی خود را اعلام و در لشکرگاه "ثنیه الوداع" گرد آمدند و هزینه این نبرد با کمک های مردمی و پرداخت زکات تا حدودی تأمین شد. پیامبر اسلام(ص) در رجب سال نهم قمری، به سوی سرحدات روم شرقی، که در آن زمان شامات را در اختیار داشتند، حرکت کرد. "تبوک" دورترین مکانی بود که پیامبر(ص) در طی غزوات خود به آن جا مسافرت کرد و چون غیبتش طولانی می شد از سوی منافقان باقیمانده و یهودیان پراکنده، واهمه داشت، حضرت علی(ع) را در مدینه باقی گذاشت و به وی سفارش های لازم را نمود و "حدیث منزله" را در این غزوه، در شأن امیرمؤمنان(ع) بیان داشت. گرچه، جانشین رسمی پیامبر(ص) در مدینه، "سَبَاع بن عَرْقَطَه" و یا "مُحَمَّد بن مَسْلَمَه" بود، ولی وجود حضرت علی(ع) در مدینه منوره، موجب اطمینان کامل خاطر پیامبر(ص) بود.

آن حضرت، چندین روز، راه پیمایی کرد، تا این که به سرزمین تبوک رسید.

در آن جا امیر "ایله" و اهالی "جرباء" و "اذرح" به نزد آن حضرت رسیده و با وی، به شرط پرداخت جزیه، مصالحه نمودند و در این باب سندی نوشتند.

پیامبر(ص) و مسلمانان مجاهد، به مدت بیست روز در تبوک اقامت نمودند ولی از سپاهیان دشمن خبری نشد.

آن حضرت، خالد بن ولید را برای دستگیری "اکیدر بن عبدالملک کنیدی"، امیر منطقه "دَوْمَه الْجَنْدَل" به آن نواحی اعزام کرد.

برای پیامبر(ص) و مسلمانان در این مدت رویدادها و داستان های گوناگونی به وقوع پیوست، که بیان آن ها، موجب اطاله این مقال خواهد شد و محققان را به منابع ذیل ارجاع داده تا به طور تفصیلی از آن ها آگاهی یابند.

به هر ترتیب، پیامبر(ص) به سوی مدینه بازگشت و چون به مدینه نزدیک شد، به امر پروردگار "مسجد ضرار" را ویران و دستور داد آن را آتش زنند، تا زمینه نفاق و چند دستگی از میان مسلمانان رخت بریندد.

سرانجام، آن حضرت در ماه رمضان سال نهم قمری، به مدینه وارد شد.

گفتنی است بسیاری از آیه های سوره توبه، درباره این غزوه و رفتار منافقان و عکس العمل های پیامبر(ص) نازل شد.

اکثر مورخان، تاریخ این غزوه را ماه رجب دانسته، بدون این که روز آن را تعیین کنند، ولی "محمد بن حبيب بغدادی"، در کتاب "المحیر" تاریخ حرکت پیامبر(ص) را نخستین روز ماه رجب سال نهم ذکر کرد.

ميلاد مسعود امام محمد باقر(ع) سال 57 هجري قمری.

امام محمدباقر(ع) در نخستین روز ماه رجب سال 57 قمری و یا به روایتی در سوم صفر سال 57 قمری در مدینه منوره دیده به جهان گشود.

نام پدر بزرگوارش امام زین العابدین(ع) و مادرش ام عبدالله، فاطمه بنت امام حسن مجتبی(ع) است. بدین لحاظ وی هم از جانب پدر و هم از جانب مادر، علوی و فاطمی است و به همین منظور، وی را هاشمی بین هاشمیین، علوی بین علویین و فاطمی بین فاطمیین می گویند.

امام محمدباقر(ع) پنجمین امام شیعیان است و در محرم سال 95 قمری، پس از شهادت پدر بزرگوارش امام زین العابدین(ع) به مقام منیع امامت نایل آمد.

امام محمدباقر(ع) دارای لقب های متعددی چون باقرالعلوم، شاکر و هادی است و مشهورترین لقب آن حضرت، "باقر" می باشد. زیرا وی علم را شکافت و در عصر خویش در گسترش آن، تلاش بدیعی به عمل آورد.

کنیه مبارک وی، "ابوجعفر" می باشد.

امام علی بن الحسین(ع)، معروف به زین العابدین(ع)، با این که دارای فرزندان متعددی بود، از میان آنان، فرزند بزرگترش محمدباقر(ع) را به مقام امامت، شایسته دانست و با گفتار و رفتارش وی را پس از خود، به امامت شیعیان منصوب کرد.

أبان بن عثمان از امام جعفرصادق(ع) روایت کرد: جابر بن عبدالله انصاری روزی بر امام علی بن الحسین(ع) وارد شد و در نزد وی، فرزند خردسالی را دید. از آن حضرت پرسید: این چه کسی است؟ امام زین العابدین(ع) فرمود: وی فرزندم و صاحب امر (امامت) پس از من، محمدباقر است.

امام محمدباقر(ع) هنگامی امر امامت را بر عهده گرفت که جامعه اسلامی به خاطر بی کفایتی خلفای بنی امیه و رقابت قدرتمندان دستگاه خلافت و وزیران و حاکمان آنان، به انحطاط کشیده و هر روز نسبت به ارزشهای والای اسلامی فاصله می گرفت و تفکرات و شبهات مغرضان و دشمنان اسلام، ایمان و عقیده مسلمانان را تضعیف و بی بنیه می نمود.

امام باقر(ع) که مانند پدرش امام زین العابدین(ع)، در مراقبت کامل خلفای بنی امیه و عاملان آنان، به ویژه حاکمان مدینه منوره قرار داشت و زمینه اقدامات سیاسی برای وی فراهم نبود، تلاش بلیغی در اقدامات فرهنگی و علمی به عمل آورد، تا جامعه اسلامی را از درون باز سازی و آگاهی و ایمان مسلمانان را تقویت نماید. بدین لحاظ نخستین حوزه های علمی اسلامی را پایه گذاری کرد و شاگردان فراوانی را با مکتب ناب محمدی(ص) و افکار و عقیده و فقه پویای مکتب اهل بیت(ع) آشنا کرد. عالمان، فقیهان و مفسران بزرگ در برابر آن حضرت سر تسلیم فرود می آوردند و وی را مدح و ستایش می کردند.

عبدالله بن عطاء مکی روایت کرد: هرگز علما را در نزد کسی کوچکتر و بی بنیه تر ندیدم، آن مقداری که آنان را در نزد ابی جعفر، محمدباقر(ع) می دیدم. هم چنین وی گفت: حکم بن عتیبه با آن کثرت علم و جلالت شأن که در نزد مردم داشت، هرگاه در نزد محمدباقر(ع) قرار می گرفت، چنان می نمود که طفل دبستانی است که در نزد آموزگار خویش نشسته است.

جابر بن عبدالله انصاری روایت کرد که پیامبراکرم(ص) به وی فرمود: ای جابر! امید است در دنیا آن قدر بمانی تا فرزندی از فرزندانم را که از اولاد حسین(ع) است دیدار نمایی. نام وی محمد است "تَبَيَّرَ عِلْمَ الدِّينِ بَقَرًا"؛ معارف دینی را تماما می شکافد. پس هرگاه وی را ملاقات کردی، سلام مرا به وی برسان.

امام محمدباقر(ع) در ایام امامت خویش با این خلفا معاصر بود: ولید بن عبدالملک، سلیمان بن عبدالملک، عمر بن عبدالعزیز، یزید بن عبدالملک و هشام بن عبدالملک، که همگی از طایفه ستم کار بنی امیه بودند. آن حضرت از همه آنان، غیر از عمر بن عبدالعزیز، فشارهای فراوانی متحمل شد و سرانجام در 57 سالگی به وسیله زهری که ابراهیم بن ولید بن عبدالملک، حاکم مدینه به دستور هشام بن عبدالملک به وی خورانیده شد، در هفتم ذی حجه و به روایتی در ربیع الاول و یا ربیع الاخر سال 114 قمری به شهادت رسید و در قبرستان بقیع، در جوار قبر شریف پدرش امام زین العابدین(ع) و عمویش امام حسن مجتبی(ع) به خاک سپرده شد.

وفات ابن اَبی عیاش سال 138 قمری.

ابواسماعیل، ابا بن اَبی عیاش فیروز، که به وی دینار بصری و دینار عبیدی نیز گفته می شد، در نخستین روز ماه رجب المرجب سال 138 قمری و به قولی پس از سال 140 و به قول دیگر در حدود سال 140 بدرود حیات گفت.

وی، در زمره اصحاب امام جعفر صادق(ع) و از محدثان شیعه محسوب می گردد ولی ضعیف الحدیث بوده و وضع کتاب سلیم بن قیس به وی نسبت داده شده است. رجال شناسان عامه، وی را تضعیف نمودند. به هر روی، افرادی چون عمر بن اذینه، ابراهیم بن عمر یمانی و حماد بن عیسی از او نقل حدیث نمودند.

شهادت آیت الله شهید محمد باقر حکیم در سال 1424 هجری قمری

خلاصه ای از زندگی این بزرگ مرد عرصه دین و دانش:

ولادت: شهید سید محمد باقر حکیم در 25 جمادی الاول سال 1358 هجری قمری در شهر نجف اشرف، مرکز مرجعیت دینی دیده به جهان گشود. والد مکرم ایشان، حضرت آیت الله العظمی سید محسن طباطبائی حکیم (قدس سره) بودند.

نسب: آل حکیم از خاندانی است که نسب ایشان به حضرت امام حسن بن علی بن ابی طالب (علیهم السلام) ختم می شود. عالم اخلاقی حضرت آیت الله سید مهدی حکیم (جد پدری شهید سید محمد باقر حکیم) نیز از این خاندان علمی می باشد که در اوایل قرن 14 هجری قمری عالمی شناخته شده بودند.

شهید حکیم نیز در دامان خانواده ای که فضای آن آکنده از تقوا و ورع و اجتهاد بود، رشد یافت و خلف صادقی برای سلف صالح خویش گشت.

تحصیلات و اساتید: شهید حکیم دروس ابتدایی را در 4 سال در دبستان منتدی النشر نجف اشرف به پایان رساند و در همین اوان، انگیزه تحصیلات حوزوی در او نشأت گرفت. لذا دروس حوزوی را آغاز نمود(1370 هجری قمری) در حالی که دوازده سال بیشتر نداشت. ایشان در نجف اشرف از اساتید بسیاری بهره بردند که برخی از آنها از این قرارند:

- 1 - آیت الله العظمی سید محمد سعید حکیم.
 - 2 - آیت الله سید محمد حسین حکیم.
 - 3 - آیت الله العظمی سید یوسف حکیم(برادر بزرگتر ایشان).
 - 4 - آیت الله العظمی سید أبو القاسم خوئی.
 - 5 - آیت الله العظمی شهید سید محمد باقر صدر.
- نبوغ علمی و قدرت ذهنی و افکار عالی ایشان از همان ابتدا شناخته شده بود لذا از سنین اولیه به حرمت و احترام علما و فضیلت بزرگ حوزه نائل شدند، به گونه ای که در سنین اولیه جوانی (سال 1383 هجری قمری) اجازه اجتهاد در علوم فقه و اصول و قرآنی را از دست حضرت آیت الله العظمی شیخ مرتضی آل یاسین دریافت نمودند. تدریس و شاگردان: شهید حکیم بعد از نیل به مدارج مختلف علمی، تدریس علوم سطوح عالی فقه و اصول را آغاز نمودند که حلقه درس ایشان در مسجد هندی نجف اشرف به قدرت استدلال و دقت بحث و نظر شناخته شد و به دست ایشان شاگردان زیادی به مراتب بالای حوزوی نائل شدند که مهمترین ایشان عبارتند از:

- 1 - شهید آیت الله سید عبد الصاحب حکیم(برادر ایشان).
- 2 - حجت الاسلام والمسلمین سید محمد باقر مهری.
- 3 - حجت الاسلام والمسلمین شیخ علی کورانی.
- 4 - شهید حجت الاسلام والمسلمین سید عباس موسوی.
- 5 - حجت الاسلام والمسلمین شیخ أسد الله حرشی.
- 6 - حجت الاسلام والمسلمین شیخ عدنان زلغوط.
- 7 - حجت الاسلام والمسلمین سید حسن نوری.
- 8 - حجت الاسلام والمسلمین سید صدر الدین قپانچی.
- 9 - حجت الاسلام والمسلمین شیخ حسن شحاده.
- 10 - حجت الاسلام والمسلمین شیخ هانی الثامر.

همزمان با انتشار آوازه علمی وی و باز شدن درهای حوزه به سوی دانشگاه ها در سن 25 سالگی

توسط حضرت آیه الله العظمی شهید سید محمد باقر صدر به استادی دانشکده اصول دین در زمینه علوم قرآنی و شریعت و فقه فعالیت می نمود. ایشان در ایران نیز علیرغم رهبری جهاد سیاسی مدت کوتاهی به تدریس درس خارج، و نیز چند سال به تدریس تفسیر موضوعی و تحلیل آیات اجتماعی قرآن اشتغال داشتند.

تألیفات: برخی از تألیفات ایشان عبارتند از: 1- علوم القرآن.

2- الحكم الإسلامی بین النظرية والتطبيق.

3- الهدف من نزول القرآن.

4- أهل البيت (علیهم السلام) و دورهم فی الدفاع عن الإسلام.

5- دور الفرد فی النظرية الإقتصادية الإسلامية.

6- حقوق الإنسان من وجهة نظر إسلامية.

7- النظرية الإسلامية فی العلاقات الإجتماعية.

8- منهج التزكية فی القرآن.

9- المستشرقون وشبهاتهم حول القرآن.

10- الظاهرة الطاغوتية فی القرآن.

فعالتهای فرهنگی: آن شهید در زمینه فعالیت فرهنگی نقش مهمی در ایجاد دو موسسه جهانی و چند مرکز دیگر در ایران، داشتند:

1- مجمع جهانی تقرب بین مذاهب اسلامی که تصدی ریاست آن را بر عهده داشتند.

2- مجمع جهانی اهل البيت (علیهم السلام) که در این مجمع نایب رئیس بودند.

3- تأسیس مرکز بررسی های تاریخ معاصر عراق در شهر قم.

4- تأسیس موسسه دار الحکمه که دارای یک مدرسه علمیه و یک مرکز انتشارات می باشد و

مراکز دیگر از قبیل تأسیس یک مرکز تحقیق و بررسی و راه اندازی کتابخانه تخصصی.

بازگشت به عراق: بعد از سقوط نظام بعثی عراق، شهید حکیم در تاریخ 1382/1/20 پس از حدود 25 سال اقامت در ایران به زادگاه خود نجف اشرف باز گشتند تا در مسیر جهادی که از جوانی پای در آن نهاده بودند پیشرو باشند. در مسیر بازگشت ایشان به عراق مردم شهرهای بصره، عمارة، دیوانیه، نجف، کربلا و سایر شهرها چندان استقبال بی سابقه ای از او به عمل آوردند که گویی سیل جمعیت در خیابان ها راه افتاده است ایشان از همان آغاز استقرار در شهر نجف اشرف نماز جمعه را در صحن شریف علوی اقامه نمودند.

شهادت: بیش از هفت بار شهید حکیم مورد سوء قصد قرار گرفتند که دو سوء قصد قبل از هجرت ایشان از عراق بود و مابقی نیز در خارج از کشور عراق بوده است. و سرانجام آن شهید والا مقام در اول رجب سال 1424 هجری قمری پس از اقامه نماز جمعه در حرم مطهر امام علی علیه السلام و در راه بازگشت به منزل به واسطه انفجار بمبی که در کنار صحن شریف کار گذاشته شده بود، ایشان و ده ها تن از نماز گزاران به مقام عظمای شهادت نائل شدند و جمعی نیز مجروح گشتند. و این گونه بود فرجام کسی که بیش از 30 سال برای نجات و رهایی مردم مظلوم عراق و تشکیل حکومتی بر وفق اصول اسلام از جان خویش نیز مایه گذاشت

درگذشت «ابن صوری» گیاه شناس و طبیب برجسته مسلمان در سال 639 هجری قمری

«ابن صوری» گیاه شناس و طبیب برجسته مسلمان در سال 639 هجری قمری دار فانی را وداع گفت. مسیر زندگی ابن صوری بعد از دیدار با «ابوالعباس جیانی» دردمشق تغییر کرد؛ چون جیانی استعداد ابن صوری را در گیاه شناسی دریافت و در راه پرورش استعداد او کوشید. آنچه در حیات علمی ابن صوری جلب نظر می کند روش تجربی دقیق او را در مطالعه گیاهان دارویی است. مهمترین اثر ابن صوری کتاب «الادویه المقرده» نام دارد. این کتاب اطلاعات تازه ای درباره گیاهان و انواع ناشناخته آنها به خوانندگان می دهد و چون مطالب آن همراه تصاویر گیاهان چاپ شده بود آن را «دایره المعارف مصور» می نامند. برخی از دانشمندان ابن صوری را بنیانگذار گیاه شناسی جدید خوانده اند.

درگذشت «محقق خوانساری» از حکیم و فقیه در سال 1099 هجری قمری

«محقق خوانساری» از حکیمان و فقیهان برجسته مسلمان ایرانی در سال 1099 هجری قمری در گذشت. خوانساری از شاگردان عالم و فاضل دانشمند بزرگ شیخ بهایی؛ میرداماد و ملا محمد باقر مجلسی بود. محقق خوانساری بر کتابهای شفا و اشارات ابن سینا و لمعه شهید ثانی شرح نوشت. هم چنین ترجمه های ارزنده ای از قرآن کریم و صحیفه سجاده از ابن حکیم فرزانه باقیست.

«میرزا جهانگیرخان شیرازی» از مبارزین مشروطیت در سال 1287 هجری شمسی

«میرزا جهانگیرخان شیرازی» از مبارزین سرسخت مشروطیت در جریان به توب بستن مجلس شورای ملی در سال 1287 هجری شمسی توسط قوای قزاق به قتل رسید. وی که بواسطه مدیریت روزنامه صوراسرافیل به همین نام مشهور شده بود پس از اشغال مجلس توسط قزاقان با جمعی از یارانش به دستور محمد علیشاه دستگیر شد. حاج میرزا نصرالله ملک المتکلمین از وعاظ و خطبای مشهور این دوره نیز در میان دستگیر شدگان بود. این دو تن را به همراه سلطان العلمای خراسانی مدیر روزنامه روح القدس در باغشاه به طرز فجیعی اعدام کردند و اجسادشان را در خندق پشت باغشاه پنهان نمودند اما چند روز بعد به همت یکی از آزادیخواهان پیکر آنها به خاک سپرده شد. در پی این حادثه محمد علیشاه طی دستخطی به مشیرالدوله دستور داد تا مجلس را تعطیل کند. قابل توجه است که در همین زمان سید عبدالله بهبهانی به کلهر تبعید شد و علمای آزادیخواه و مبارز دیگر نیز هریک طی حکمی به نقاط دیگر ایران و اروپا تبعید گردیدند.

آغاز عملیات نصر 5 در سال 1366 هجری شمسی

عملیات نصر 5 با رمز یازهر (س) در سال 1366 هجری شمسی آغاز شد. این عملیات با هدف تصرف و تأمین بخشی از ارتفاع مسلط بر قلعه دیزه عراق آغاز شد. عملیات نصر در منطقه جنوب غربی سردشت صورت گرفت که در نتیجه آن ارتفاعات 2215 و دشت بوجار و تعدادی از روستاهای مرزی از لوٹ وجود دشمن بعثی پاک شدند و غنائم قابل توجهی نیز به دست دلاورمردان سپاه اسلام افتاد.

اعطاء دکترای افتخاری ریاضیات به استاد احمد بیرشک در سال 1377 هجری شمسی

در نخستین همایش انجمنهای علمی ایران در سال 1377 هجری شمسی دکترای افتخاری ریاضیات به استاد احمد بیرشک اعطاء گردید. استاد احمد بیرشک در طول عمر بابرکت خود موفق به انتشار نهصد مقاله و یکصد جلد کتاب و تربیت صدها دانشجوی پوییده علم شده است. پژوهش استاد در زمینه گاهشماری ایرانی، حیرت و تعجب

بزرگترین تقویم شناسان جهان را برانگیخته است. از استاد بیرشک آثار ارزنده ای چون دانشنامه بزرگ فارسی و خلاصه زندگینامه دانشمندان جهان موجود است .

تصرف شهر کاراکاس توسط سیمون بولیوار در سال 1821 میلادی

شهر کاراکاس پایتخت امروزی ونزوئلا طی جنگهای آزادی بخش سیمون بولیوار در سال 1821 میلادی به تصرف او درآمد. در این جنگ یک ساعته اسپانیا کاری از پیش نبرد و بولیوار قهرمان مبارزات آمریکای جنوبی موفق شد پس از این پیروزی کلمبیای بزرگ را تشکیل دهد. گفتنی است کلمبیای بزرگ شامل ونزوئلا، کلمبیا، پاناما و اکودور بود و بولیوار خود به عنوان اولین رئیس جمهور این سرزمین انتخاب شد.

اختراع کوره های ذوب فلزات موسوم به کوره های بسمر در سال 1843 میلادی

کوره های ذوب فلزات موسوم به کوره های بسمر در سال 1843 میلادی اختراع شد. مخترع این کوره ها، هانری بسمر انگلیسی بود و برای اولین بار نیز در کشور انگلستان مورد استفاده قرار گرفت. این کوره ها ذوب فلزات را تسهیل می کنند و امروزه در سراسر جهان در کارخانه های ذوب فلزات مورد استفاده قرار می گیرند.